

ΠΡΟΣ

- 1. Την ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΝΩΣΕΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΩΝ ΓΙΑΤΡΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (Ο.Ε.Ν.Γ.Ε.),** που εδρεύει στην Αθήνα, νομίμως εκπροσωπούμενης.
- 2. Τον ΣΥΛΛΟΓΟ ΙΑΤΡΩΝ Ε.Σ.Υ. του ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ,** που εδρεύει στην Λάρισα, νομίμως εκπροσωπούμενου.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Κατόπιν του με αριθ. πρωτ. 1108/12-03-2015 εγγράφου του Προέδρου του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας Καθηγητή Ιωάννη Α. Στεφανίδη προς τον Διοικητή του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας (αριθ. πρωτ. εισερχομένου 12642/17-03-2015), το οποίο μου απέστειλε ο Σύλλογος Ιατρών Ε.Σ.Υ. του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας, δυνάμει του οποίου ο εν λόγω Πρόεδρος του Τμήματος Ιατρικής διαμαρτύρεται περί της υποχρεωτικότητας του 35ώρου, ως τακτικού ανά εβδομάδα χρόνου εργασίας των Πανεπιστημιακών Ιατρών, οι οποίοι εργάζονται σε Πανεπιστημιακές Κλινικές του εν λόγω Νοσοκομείου, διότι κατά την άποψή του δεν μπορεί να ισχύει το ωράριο αυτό και ότι αντιβαίνει σε κάθε έννοια εργασιακής νομιμότητας, μου ζητήθηκε να διατυπώσω την γνώμη μου επί του βασίμου ή μη της ως άνω διαμαρτυρίας.

Περαιτέρω, μου ζητήθηκε να διατυπώσω την γνώμη μου επί μιας σειράς νομικών ζητημάτων, που άπτονται της υπηρεσιακής κατάστασης των

Πανεπιστημιακών Ιατρών, οι οποίοι εργάζονται σε Πανεπιστημιακές Κλινικές, που έχουν εγκατασταθεί στο ως άνω Νοσοκομείο, όπως: **α)** του πειθαρχικού ελέγχου των Πανεπιστημιακών Ιατρών που στελεχώνουν Πανεπιστημιακή Κλινική, η οποία λειτουργεί εντός Νοσοκομείου του Ε.Σ.Υ., **β)** της υποχρεωτικότητας της συμμετοχής στο μηνιαίο Πρόγραμμα εφημεριών των εν λόγω Πανεπιστημιακών Ιατρών, **γ)** της δυνατότητας μετακίνησης των Πανεπιστημιακών Ιατρών, **δ)** της συμμετοχής των Πανεπιστημιακών Ιατρών, πέραν του τακτικού ωραρίου, στην ολοήμερη λειτουργία του Νοσοκομείου, **ε)** της στελέχωσης των Πανεπιστημιακών Κλινικών, Τμημάτων, Εργαστηρίων και Ειδικών Μονάδων, που είναι εγκατεστημένες σε Νοσοκομεία Ε.Σ.Υ., **στ)** του ελέγχου της νομιμότητας της ένταξης-συγχώνευσης Τμημάτων Ε.Σ.Υ., που είχαν μεταφερθεί από το διασυνδεδεμένο Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας σε αντίστοιχες Πανεπιστημιακές Κλινικές, ενώ προηγουμένως τα εν λόγω Τμήματα Ε.Σ.Υ. λειτουργούσαν αυτοτελώς όπως και **ζ)** της δικαιοδοσίας Πανεπιστημιακών Ιατρών σε Ιατρούς κλάδου Ε.Σ.Υ.

Κατόπιν εξέτασης του συνόλου των εγγράφων που τέθηκαν υπόψη μου, η γνώμη μου είναι η εξής:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 της υπ' Αριθμ. Υ4α/οικ. 38856/10-04-2012 Απόφασης των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης – Οικονομικών – Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων – Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με τίτλο: "*Οργανισμός του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας*" (ΦΕΚ Β' 1229/11-04-2012), το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας, το οποίο ιδρύθηκε με το Π.Δ. 411/1995 "*Ίδρυση Γενικού Νοσοκομείου με την επωνυμία Περιφερειακό Πανεπι-*

στημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας" (ΦΕΚ Α' 237/15-11-1995), υπάγεται στις διατάξεις του Ν.Δ. 2592/1953 "Περί οργανώσεως της Ιατρικής Αντίληψης" (ΦΕΚ Α' 254) και σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3329/2005 "Εθνικό Σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις" (ΦΕΚ Α' 81), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), το οποίο υπόκειται στον έλεγχο και την εποπτεία του Διοικητή της 5^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας (η οποία εποπτεύεται και ελέγχεται από τον Υπουργό Υγείας), διέπεται από τις διατάξεις του Ν.3329/2005 και φέρει την επωνυμία «Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας».

Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 της αυτής ως άνω Κοινής Υπουργικής Απόφασης, το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας διασυνδέεται με το Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας "Κουτλιμπάνειο & Τριανταφύλλειο", το οποίο αποτελεί, επίσης, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των άρθρων 32 και 70 του Ν.3918/2011 (ΦΕΚ Α' 31), του άρθρου 66 του Ν.3984/2011 (ΦΕΚ Α' 150), του άρθρου 8 του Ν.3868/2010 (ΦΕΚ Α' 129) και της αντίστοιχης υπ' Αριθμ. Υ4α/οικ.84627 Απόφασης του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης "Διασύνδεση Νοσοκομείου και καθορισμός του τρόπου διασύνδεσής τους και λειτουργίας τους" (ΦΕΚ Β' 1681/28-07-2011).

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 3 της ως άνω Κοινής Υπουργικής Απόφασης, τα όργανα Διοίκησης του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας είναι:

α) Το Ενιαίο Συλλογικό Όργανο Διοίκησης του άρθρου 66 (παρ. 11) του Ν.3984/2011 "*Δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων και άλλες διατάξεις*" (ΦΕΚ Α' 150), όπως ισχύει

β) Ο κοινός Διοικητής του Νοσοκομείου

γ) Ο κοινός Αναπληρωτής Διοικητής του άρθρου 69 της παρ. 11 του Ν.3918/2011 "*Διαρθρωτικές αλλαγές στο σύστημα υγείας και άλλες διατάξεις*" (ΦΕΚ Α' 31), όπως ισχύει, όταν ορίζεται.

2. Το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας, ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, είναι ενταγμένο στο Ε.Σ.Υ., υπαγόμενο στον έλεγχο και την εποπτεία του Διοικητή της 5^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, η οποία, με τη σειρά της, εποπτεύεται και ελέγχεται από τον Υπουργό Υγείας. Παρέπεται, ότι είναι Νοσοκομείο του Ε.Σ.Υ. και όχι Πανεπιστημιακό, στη νομική κυριολεξία. Δεν αποτελεί Υπηρεσία του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, το οποίο υπάγεται στη δικαιοδοσία, τον έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, δεν έχει συσταθεί ως Ν.Π.Δ.Δ. με την ευθύνη της ίδιας Σχολής και ούτε διοικείται από αυτήν.

Το άρθρο 13 παρ.1 του Ν.1397/1983 "*Εθνικό σύστημα υγείας*" (ΦΕΚ Α' 143), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 19 παρ. 1 του Ν.1579/1985 (ΦΕΚ Α' 217), προβλέπει τη δυνατότητα εγκατάστασης Πανεπιστημιακών Κλινικών, Εργαστηρίων και Ειδικών Μονάδων σε Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. Η εγκατάσταση, όμως, αυτή δεν μεταβάλλει

το χαρακτήρα των Νοσοκομείων, που τις φιλοξενούν, τα οποία συνεχίζουν να ανήκουν στο Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Πράγματι, σύμφωνα με το ως άνω άρθρο 13 του Ν.1397/1983 προβλέπεται ότι,

«1. Στα νοσοκομεία μπορεί να εγκαθίστανται και να λειτουργούν πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια και ειδικές μονάδες που στελεχώνονται αποκλειστικά με πανεπιστημιακό ιατρικό και λοιπό επιστημονικό προσωπικό Οι πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια και μονάδες εντάσσονται στον αντίστοιχο τομέα του νοσοκομείου και αποτελούν τμήματά του. Η δύναμη κάθε πανεπιστημιακής κλινικής δεν υπερβαίνει τα σαράντα πέντε (45) κρεβάτια. Η διάταξη ισχύει και για τις πανεπιστημιακές κλινικές που λειτουργούν σήμερα στα νοσοκομεία. Η εγκατάσταση γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του ιατρικού τμήματος και πρόταση του ΚΕ.Σ.Υ. Με όμοιες αποφάσεις μεταφέρονται πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια και ειδικές μονάδες που λειτουργούν σήμερα στα νοσοκομεία. Το όριο αυτό μπορεί να αυξάνεται ή να μειώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ύστερα από σύμφωνα γνώμη του ΚΕ.Σ.Υ., που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Με τις ανωτέρω διατάξεις παρέχεται η δυνατότητα εγκατάστασης και λειτουργίας στα Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. Πανεπιστημιακών Κλινικών, Τμημάτων, Εργαστηρίων και Ειδικών Μονάδων, που στελεχώνονται αποκλειστικά από το ιατρικό και λοιπό επιστημονικό

προσωπικού του οικείου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος και αποτελούν Τμήματα του αντίστοιχου Τομέα του Νοσοκομείου.

Εξάλλου, στο άρθρο 2 του Π.Δ. 411/1995, δυνάμει του οποίου ιδρύθηκε το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας, ρητά ορίζεται, ότι σκοπός του ιδρυόμενου Νοσοκομείου, είναι, μεταξύ των άλλων, **«η εγκατάσταση σ' αυτό των πανεπιστημιακών κλινικών, εργαστηρίων και ειδικών μονάδων του ιατρικού τμήματος της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, καθώς και η ανάπτυξη αντίστοιχων ή άλλων μονάδων του Εθνικού Συστήματος Υγείας...»**.

Το άρθρο 10 («Οργάνωση Νοσοκομείων») του Ν.1397/1983, προέβλεπε στη παρ. 1 αυτού, τα όργανα που μπορούν να εκδίδουν, να αναμορφώνουν και να τροποποιούν τους Οργανισμούς των Νοσοκομείων, στη παρ. 2, ότι κάθε Νοσοκομείο απαρτίζεται από τις Υπηρεσίες: **i)** Ιατρική, **ii)** Νοσηλευτική και **iii)** Διοικητική, στη δε παρ. 3 ορίζονταν ιδιαίτερα τα στοιχεία εκείνα που πρέπει απαραίτητως να περιλαμβάνει ο Οργανισμός, μεταξύ άλλων τα Τμήματα της Ιατρικής Υπηρεσίας, δίνοντας σαφείς κατευθύνσεις στο νομοθέτη, ενώ η παρ. 4 όριζε, ότι με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας, ύστερα από γνώμη του ΚΕ.Σ.Υ., **μπορεί να ορίζεται ενιαίο πλαίσιο οργάνωσης των Νοσοκομείων**, ανάλογα με τη δύναμη σε κρεβάτια και την κατηγορία, σύμφωνα με την έννοια των διατάξεων του άρθρου 8 του Ν.1397/1983.

Σε εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 10 του Ν.1397/1983, εκδόθηκε το Π.Δ. 87/1986 "Ενιαίο πλαίσιο οργάνωσης των Νοσοκομείων" (ΦΕΚ Α' 32), το οποίο, στο άρθρο 3 παρ. 1 αυτού, ορίζει ότι η Ιατρική Υπηρεσία κάθε Νοσοκομείου διαρθρώνεται σε Τομείς, ήτοι: **i)** Παθολογικός, **ii)** Χειρουργικός, **iii)** Εργαστηριακός, **iv)** Ψυχιατρικός και **v)** Κοινωνικής Ιατρικής.

Επισημαίνεται, ότι το Π.Δ. 87/1986, που ρυθμίζει τα της διάρθρωσης της Ιατρικής Υπηρεσίας των Νοσοκομείων, που εντάσσονται στο Ν.1397/1983, ήτοι στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, εξακολουθεί να ισχύει.

Ακολούθως, το ως άνω άρθρο 10 του Ν.1397/1983 καταργήθηκε με το άρθρο 132 του Ν.2071/1992 "Εκσυγχρονισμός και Οργάνωση Συστήματος Υγείας" (ΦΕΚ Α' 123) και αντικαταστάθηκε από το άρθρο 56 του Ν.2071/1992, το οποίο προέβλεπε στη παρ.1 αυτού τα όργανα έκδοσης, αναμόρφωσης και τροποποίησης των Οργανισμών των Νοσοκομείων, **στο πλαίσιο, όμως, των ρυθμίσεων της παραγράφου 4.**

Η παρ. 2 μνημονεύει τις Υπηρεσίες από τις οποίες απαρτίζεται κάθε Νοσοκομείο (Ιατρική, Νοσηλευτική, Διοικητική, Τεχνική), η παρ. 3 επαναλαμβάνει τι πρέπει ιδίως να περιέχει κάθε Οργανισμός, όπου ρητά αναφέρονται οι Τομείς και τα Τμήματα της Ιατρικής Υπηρεσίας, ενώ η παρ. 4 προβλέπει την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος για ενιαίο πλαίσιο οργάνωσης των Νοσοκομείων, καταλείποντας σαφή ρήτρα εξακολούθησης εφαρμογής του Π.Δ. 87/1986 μέχρι την έκδοση του προβλεπόμενου νέου Προεδρικού Διατάγματος, **χωρίς,**

όμως, μέχρι σήμερα να έχει γίνει χρήση της εξουσιοδότησης της ως άνω παραγράφου 4.

Περαιτέρω, οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 56 του Ν.2071/1992 καταργήθηκαν με το άρθρο 14 παρ. 2 του Ν.2889/2001.

Στη συνέχεια, με το άρθρο 6 του Ν.2889/2001, ορίζονται τα όργανα που έχουν αρμοδιότητα έκδοσης ή τροποποίησης των Οργανισμών των Νοσοκομείων, πλην όμως, στη παρ. 1, εδ. γ' του άρθρου αυτού, αναφέρεται ρητά, ότι

«Οι παραπάνω κοινές υπουργικές αποφάσεις [με τις οποίες εκδίδονται ή τροποποιούνται οι Οργανισμοί] ακολουθούν υποχρεωτικά τα πλαίσια οργάνωσης που ορίζονται στο νόμο αυτόν, όπως συμπληρώνονται με το ενιαίο πλαίσιο οργάνωσης των νοσοκομείων του άρθρου 4 του ν.1397/1983, όπως κάθε φορά ισχύει».

Επιπλέον, στη παρ. 2 ορίζονται εκ νέου τα στοιχεία εκείνα που πρέπει ιδίως να περιλαμβάνουν οι εκδοθέντες Οργανισμοί, μεταξύ των οποίων οι Τομείς και τα Τμήματα της Ιατρικής Υπηρεσίας.

Με έρεισμα τις ως άνω διατάξεις και ιδιαίτερα εκείνες του Π.Δ. 87/1986 και του άρθρου 6 του Ν.2889/2001, εκδόθηκε η ως άνω υπ' Αριθμ. Υ4α/οικ.38856/10-04-2012 Κοινή Υπουργική Απόφαση "Οργανισμός του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας" (ΦΕΚ Β' 1229/11-04-2012), στο άρθρο 6 ("Διάρθρωση Ιατρικής Υπηρεσίας") του οποίου αναφέρεται, επί λέξει, ότι,

«Η Ιατρική Υπηρεσία του Πανεπιστημιακού Γ.Ν. Λάρισας αποτελεί Διεύθυνση και διαρθρώνεται σε Τομείς, στους οποίους λειτουργούν Τμήματα κατά ειδικότητα, Διατομεακά Τμήματα, λοιπά Τμήματα,

καθώς και Πανεπιστημιακές Κλινικές, Εργαστήρια και Μονάδες που έχουν εγκατασταθεί με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν.1397/83...»,

ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 16 («*Θέσεις Προσωπικού*») και συγκεκριμένα την παρ. 2 («*Θέσεις Ιατρικής Υπηρεσίας*») του αυτού ως άνω Οργανισμού, ορίζονται τα εξής:

«Η Ιατρική Υπηρεσία στελεχώνεται:

A) Από Πανεπιστημιακούς γιατρούς του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, που υπηρετούν στις Πανεπιστημιακές Κλινικές, Εργαστήρια και Μονάδες που έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν στους τομείς της ιατρικής υπηρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν.1397/83.

B) Από ειδικευμένους γιατρούς Ε.Σ.Υ., που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν.1397/83, όπως ισχύουν στον κλάδο γιατρών Ε.Σ.Υ. του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης...»,

γεγονός το οποίο αποσαφηνίζει με τον πλέον κρυστάλλινο τρόπο την παράλληλη ύπαρξη των δύο αυτοτελών συστημάτων, που συγκροτούν το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας, ήτοι το σύστημα Ε.Σ.Υ., ήτοι των Ιατρών κλάδου Ε.Σ.Υ. και το σύστημα των Πανεπιστημιακών Κλινικών, ήτοι Ιατρών μελών Δ.Ε.Π.

3. Ως προς το τακτικό ημερήσιο πρωϊνό ωράριο εργασίας των Πανεπιστημιακών Ιατρών, είναι αυτό το οποίο ισχύει για τους Ιατρούς κλάδου Ε.Σ.Υ.

Σύμφωνα με το άρθρο 2, εδ. α' του Ν.3754/2009 "*Ρύθμιση όρων απασχόλησης των νοσοκομειακών ιατρών του ΕΣΥ, σύμφωνα με το π.δ. 76/2005 και άλλες διατάξεις*" (ΦΕΚ Α' 43),

«Το επίσημο ωράριο των νοσοκομειακών ιατρών είναι επτάωρο, συνεχές, πρωινό και πενθήμερο από Δευτέρα έως Παρασκευή».

Σκοπίμως δε ο νομοθέτης αναφέρεται σε επίσημο ωράριο των Νοσοκομειακών Ιατρών και όχι Νοσοκομειακών Ιατρών του Ε.Σ.Υ., όπως το πράττει στο άρθρο 1 του αυτού ως άνω Νόμου, θέλοντας να συμπεριλάβει και τους Πανεπιστημιακούς Ιατρούς, οι οποίοι έχουν εγκατασταθεί και εργάζονται σε Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ.

Ενδεικτικά, η διαπίστωση αυτή προκύπτει με απόλυτη σαφήνεια από την παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν.3868/2010 "*Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης*" (ΦΕΚ Α' 129), σχετικά με την ολόημερη λειτουργία των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., όπου ρητά αναφέρεται, ότι τόσο οι ειδικευμένοι Ιατροί Ε.Σ.Υ. του Νοσοκομείου όλων των βαθμών όπως και οι Πανεπιστημιακοί Ιατροί, έχουν την δυνατότητα να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους αποκλειστικά σε χώρους του Νοσοκομείου, πέραν του τακτικού ωραρίου, ως τέτοιου δε νοουμένου του 7ωρου τακτικού ημερήσιου πρωϊνού ωραρίου, χωρίς να προβλέπονται εξαιρέσεις ή/και παρεκκλίσεις.

Το αυτό επαναλαμβάνεται και στη παράγραφο 8 του αυτού ως άνω άρθρου του Ν.3754/2009, όπως ισχύει, με κορύφωση την παράγραφο 9 του ίδιου άρθρου, όπου γίνεται ρητή αναφορά **σε τακτικό ωράριο λειτουργίας του Νοσοκομείου από τους Πανεπιστημιακούς Ιατρούς.**

Πράγματι, το τακτικό ημερήσιο πρωϊνό ωράριο για το σύνολο του ιατρικού προσωπικού (Ε.Σ.Υ. και μελών Δ.Ε.Π.) των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. **είναι ενιαίο και γενικής εφαρμογής**, χωρίς εξαίρεση ή/και παρέκκλιση. Εξάλλου, όπως ορίζεται στο άρθρο 1, εδ. γ' του Ν.3754/2009, «*Για τις ανάγκες ομαλής λειτουργίας των νοσοκομείων και των Κέντρων Υγείας δεν εφαρμόζονται ελαστικά ωράρια και ελαστικές σχέσεις εργασίας*».

Συνεπώς, οι Πανεπιστημιακοί Ιατροί δεν μπορούν, με επιχείρημα το διδακτικό, ερευνητικό-επιστημονικό, διοικητικό και κλινικό έργο, το οποίο ασκούν, **είτε** να αμφισβητούν το ισχύον και γι' αυτούς ενιαίο τακτικό ημερήσιο πρωϊνό ωράριο εργασίας, **είτε** να ζητούν παρεκκλίσεις από το εν λόγω τακτικό ωράριο εργασίας, το οποίο είναι συγκεκριμένο, ήτοι επτάωρο, συνεχές, πρωϊνό και πενθήμερο από Δευτέρα έως Παρασκευή.

Η διαχείριση, επομένως, του χρόνου εργασίας των Πανεπιστημιακών Ιατρών για το σύνολο των ως άνω δραστηριοτήτων, πέραν, ασφαλώς, του γεγονότος ότι επιτρέπεται να διατηρούν και ιδιωτικό ιατρείο (βλ. άρθρο 11 παρ. 2 του Ν.2889/2001, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 30 του Ν.4025/2011, ΦΕΚ Α' 228/02-11-2011, **σε αντίθεση με τους Ιατρούς του Ε.Σ.Υ.**), ανήκει αποκλειστικά σε αυτούς και **όχι** στο Νομοθέτη, ο οποίος έχει προβεί σε συγκεκριμένες και ανεπίδεκτες αμφισβήτησης ρυθμίσεις.

Κατά συνέπεια, οι ισχυρισμοί του Προέδρου του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στο υπ' αριθ.πρωτ. 1108/12-03-2015 έγγραφό του, **αβασίμως προβάλλονται**. Επιπλέον, θα πρέπει να

επισημανθεί και δεν θα πρέπει να λησμονείται, ότι και οι Ιατροί κλάδου Ε.Σ.Υ. ασκούν εκπαιδευτικό-διδασκτικό, επιστημονικό, ερευνητικό, κλινικό και διοικητικό έργο, το οποίο, πολλές φορές, υπερβαίνει τον τακτικό ημερήσιο χρόνο εργασίας τους.

Εξάλλου, όπως είναι γνωστό και οι δύο ως άνω κατηγορίες Ιατρών (Ιατροί Ε.Σ.Υ. και Πανεπιστημιακοί Ιατροί) λαμβάνουν το επίδομα βιβλιοθήκης, που σκοπό έχει την αρτιότερη, επιστημονικά, άσκηση των καθηκόντων των Ιατρών, την επίτευξη της προαγωγής της επιστήμης, της έρευνας και της ασφαλούς περίθαλψης στο χώρο της υγείας, προς όφελος της Υπηρεσίας τους και του κοινωνικού συνόλου.

4. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 13 του Ν.1397/1983 ορίζεται ότι,

«2. Τα πανεπιστημιακά τμήματα στα πλαίσια του τομέα που υπάγονται λειτουργούν και διοικούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 11 [Διάρθρωση ιατρικής υπηρεσίας] και 12 [Επιστημονική επιτροπή] του νόμου αυτού. Το πανεπιστημιακό προσωπικό, σε ό,τι αφορά την υπηρεσία του στο νοσοκομείο, θεωρείται ότι βρίσκεται σε οργανική θέση με αυτό και υπάγεται στη δικαιοδοσία, τον επιστημονικό και ιεραρχικό έλεγχο των αρμόδιων οργάνων του νοσοκομείου, όπως και το λοιπό προσωπικό της ιατρικής υπηρεσίας. 3.».

Από την ως άνω διάταξη προκύπτει ότι το πανεπιστημιακό ιατρικό και λοιπό επιστημονικό προσωπικό **βρίσκεται, σε ό,τι αφορά την υπηρεσία του, σε οργανική σχέση με το συγκεκριμένο Νοσοκομείο, στο οποίο υπηρετεί και υπόκειται, μεταξύ άλλων και στον ιεραρχικό έλεγχο των αρμοδίων οργάνων αυτού.**

Εξ αυτού συνάγεται και όπως, άλλωστε, έχει δεχθεί και η υπ' αριθ. 74/2003 αμετάκλητη Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Α' Ακυρωτικό) ότι,

«αρμόδια όργανα για τον πειθαρχικό έλεγχο του πανεπιστημιακού προσωπικού που στελεχώνει πανεπιστημιακή κλινική η οποία λειτουργεί εντός νοσοκομείου του Ε.Σ.Υ. και ειδικά σε ό,τι αφορά την υπηρεσία του σε αυτό, είναι τα προβλεπόμενα για το ιατρικό προσωπικό των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. πειθαρχικά όργανα».

Εξάλλου, το Υπηρεσιακό Συμβούλιο Ιατρών Ε.Σ.Υ. του Υπουργείου Υγείας έχει δεχθεί, κατ' επίκληση του άρθρου 13 του Ν.1397/1983, ότι οι Πανεπιστημιακοί Ιατροί, οι οποίοι υπηρετούν σε Πανεπιστημιακές Κλινικές που είναι ενταγμένες σε Νοσοκομείο του Ε.Σ.Υ., **υπόκεινται στον υπηρεσιακό και πειθαρχικό έλεγχο του Νοσοκομείου και των οργάνων του Ε.Σ.Υ.**, για την ομαλή και εύρυθμη λειτουργία του Νοσοκομείου (βλ. την με Αριθ. Πρακτικού Συνεδρίασης 220/18-05-2011 **ομόφωνη** επί του θέματος Απόφαση).

Επίσης, το Κεντρικό Πειθαρχικό Συμβούλιο Ιατρών Ε.Σ.Υ. του Υπουργείου Υγείας έχει δεχθεί στο ίδιο πνεύμα, τα εξής:

*«Το πανεπιστημιακό προσωπικό, σε ό,τι αφορά την υπηρεσία του στο νοσοκομείο, θεωρείται, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 2, εδ. β' του ν.1397/1983, ότι βρίσκεται σε οργανική σχέση με αυτό και υπάγεται στη δικαιοδοσία, τον επιστημονικό και ιεραρχικό έλεγχο των αρμόδιων οργάνων του νοσοκομείου, όπως και το λοιπό προσωπικό της ιατρικής υπηρεσίας. Συνεπώς, **αρμόδια όργανα για τον πειθαρχικό έλεγχο του πανεπιστημιακού προσωπικού που στελεχώνει πανεπιστημιακή***

κλινική, η οποία λειτουργεί εντός νοσοκομείου του ΕΣΥ και ειδικά σε ό,τι αφορά την υπηρεσία του σε αυτό, είναι τα προβλεπόμενα για το ιατρικό προσωπικό των νοσοκομείων του ΕΣΥ πειθαρχικά όργανα», παραπέμπει δε με την μορφή αναφοράς, στην υπ' αριθ. 3/2007 Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, στην υπ' αριθ. 726/2008 Απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας και στην υπ' αριθ. 74/2003 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (βλ. Πρακτικό της από 25-07-2013 Συνεδρίασης).

5. Οι Πανεπιστημιακοί Ιατροί (όπως και οι Ιατροί Ε.Σ.Υ.), υποχρεούνται σε πραγματοποίηση εφημεριών στο Νοσοκομείο, στο οποίο υπηρετούν και στο οποίο έχουν εγκατασταθεί οι Πανεπιστημιακές Κλινικές, στις οποίες ανήκουν.

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 45 του Ν.3205/2003 (ΦΕΚ Α' 297),

«1. Η συμμετοχή των ιατρών του Ε.Σ.Υ., των μελών Δ.Ε.Π. τμημάτων ιατρικής και όλων των ιατρών που με οποιαδήποτε σχέση προσφέρουν στα νοσοκομεία στο πρόγραμμα εφημεριών, είναι υποχρεωτική για όλους τους βαθμούς και βαθμίδες, σύμφωνα με τις εκάστοτε υπηρεσιακές ανάγκες».

Επίσης, στο άρθρο 1 του Ν.3754/2009 ορίζεται ότι,

«Οι νοσοκομειακοί ιατροί του ΕΣΥ, οι πανεπιστημιακοί ιατροί και οι ειδικευόμενοι πραγματοποιούν τις απαραίτητες εφημερίες για την ασφαλή λειτουργία των Νοσοκομείων και των Κέντρων Υγείας. Το

πρόγραμμα των εφημεριών αυτών καταρτίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις...».

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1 του Ν.4264/2014 (ΦΕΚ Α' 118), προβλέπεται η αντιστοίχιση των βαθμών μεταξύ των Πανεπιστημιακών Ιατρών και των Ιατρών Ε.Σ.Υ., σχετικά με την απόληψη της μηνιαίας αποζημίωσης, που δεν υπερβαίνει τις προβλεπόμενες στην Α' Ζώνη εφημερίες. Έτσι, οι Λέκτορες αντιστοιχούν με τους Επιμελητές Β', οι Επίκουροι Καθηγητές με τους Επιμελητές Α', οι Αναπληρωτές Καθηγητές με τους Διευθυντές και οι Καθηγητές με τους Συντονιστές Διευθυντές.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 2, εδ. β' του Ν.3754/2009,

«Υστερα από κάθε ενεργό εφημερία παρέχεται στον ιατρό, νοσοκομειακό ή πανεπιστημιακό, σε εργάσιμη ημέρα, εικοσιτετράωρη ανάπαυση, η οποία δεν μεταφέρεται πέραν της εβδομάδας».

6. Σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 21 του άρθρου 8 του Ν.3868/2010 (ΦΕΚ Α' 129) σε συνδυασμό με το άρθρο 24 του Ν.3599/2007 (ΦΕΚ Α' 176) και το άρθρο 7 παρ. 8, περ.11 του Ν.3329/2005 (ΦΕΚ Α' 81), τόσο οι Πανεπιστημιακοί Ιατροί όσο και οι Ιατροί Ε.Σ.Υ. μπορεί, με Αποφάσεις, **είτε** του Διοικητή του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου, **είτε** του Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας, να μετακινούνται εντός των ορίων της δικαιοδοσίας εκάστου, για κάλυψη εφημεριών ή άλλων αναγκών, όπως, επίσης, να μετακινούνται και με κοινές Αποφάσεις των Διοικητών Υγειονομικών Περιφερειών μεταξύ των Υγειονομικών Περιφερειών, για

την κάλυψη εφημεριών ή άλλων αναγκών. Το ότι η προβλεπόμενη δυνατότητα μετακίνησης περιλαμβάνει και τους Πανεπιστημιακούς Ιατρούς προκύπτει από την χρησιμοποιούμενη στις ως άνω νομοθετικές διατάξεις φράση: «... μετακινούν ιατρικό προσωπικό των Φ.Π.Υ.Υ.Κ.Α. και των Υγειονομικών Περιφερειών», **χωρίς να εισάγεται η παραμικρή εξαίρεση ή παρέκκλιση.**

7. Οι Πανεπιστημιακοί Ιατροί (όπως και οι Ιατροί κλάδου Ε.Σ.Υ.) **μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην λειτουργία του Νοσοκομείου πέραν του τακτικού ωραρίου**, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν.3868/2010 (ΦΕΚ Α' 129).

Πράγματι, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου αυτού,

«*Το άρθρο 9 του ν.2889/2001 (ΦΕΚ 37 Α')* αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Καθιερώνεται η ολοήμερη λειτουργία των νοσοκομείων που ανήκουν στο Ε.Σ.Υ. με την επέκταση των εξωτερικών ιατρείων και τη διενέργεια διαγνωστικών, θεραπευτικών και επεμβατικών πράξεων πέραν του τακτικού ωραρίου

2. Οι μόνιμοι ειδικευμένοι ιατροί του νοσοκομείου όλων των βαθμών, οι πανεπιστημιακοί ιατροί, που κατέχουν τίτλο ειδικότητας και εργάζονται σε πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια ή μονάδες, που είναι εγκατεστημένες σε νοσηλευτικά ιδρύματα, που ανήκουν στο Ε.Σ.Υ., το νοσηλευτικό, το παραϊατρικό, το επιστημονικό μη ιατρικό και το διοικητικό προσωπικό του νοσοκομείου, μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες

τους στη λειτουργία πέραν του τακτικού ωραρίου, όπως αυτή καθορίζεται στο παρόν άρθρο».

Επίσης, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του ως άνω άρθρου 1, όπως ισχύει,

«8. Οι πανεπιστημιακοί ιατροί της παραγράφου 2 συμμετέχουν στην ολόημερη πέραν του τακτικού ωραρίου λειτουργία, από 1-4-2011 αποκλειστικά σε χώρους του νοσοκομείου»,

ενώ, σύμφωνα με την παράγραφο 9 του αυτού ως άνω άρθρου,

«9. Η παράβαση των κανόνων συμμετοχής στην ολόημερη πέραν του τακτικού ωραρίου λειτουργία του νοσοκομείου από τους πανεπιστημιακούς ιατρούς, της παραγράφου 2, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα και εφαρμόζεται το άρθρο 4 του ν.2350/1997 (ΦΕΚ 218 Α')».

- 8.** Το άρθρο 13 παρ.1 του Ν.1397/1983 επιτάσσει, **όπως οι Πανεπιστημιακές Κλινικές, Τμήματα, Εργαστήρια και Ειδικές Μονάδες, που εγκαθίστανται σε Νοσοκομεία Ε.Σ.Υ., στελεχώνονται, αποκλειστικά με πανεπιστημιακό ιατρικό και λοιπό επιστημονικό προσωπικό. Αυτό σημαίνει απαγόρευση τοποθέτησης σε αυτές Ιατρών και λοιπών Επιστημόνων της Ιατρικής Υπηρεσίας Ε.Σ.Υ. και παροχής υπηρεσιών από αυτούς.**

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ.2 του Ν.1579/1985 "Ρυθμίσεις για την εφαρμογή και ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Υγείας και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ Α' 217), ορίστηκαν τα εξής:

«2. Γιατροί του Ε.Σ.Υ. μπορεί με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να υπηρετούν με απόσπαση σε πανεπιστημιακές κλινικές νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. μέχρι να πληρωθούν οι θέσεις από τα ιατρικά τμήματα των πανεπιστημίων. Μετά την πλήρωση των θέσεων από τα ιατρικά τμήματα οι γιατροί του Ε.Σ.Υ. τοποθετούνται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε αντίστοιχα της ειδικότητας τους επιστημονικά τμήματα των ίδιων ή άλλων νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. της ίδιας υγειονομικής περιφέρειας. Η διάταξη της παραγράφου αυτής ισχύει για δύο χρόνια από τη δημοσίευση του νόμου αυτού».

Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη παρασχέθηκε η δυνατότητα να υπηρετούν Ιατροί και λοιποί Επιστήμονες της Ιατρικής Υπηρεσίας Ε.Σ.Υ. σε Πανεπιστημιακές Κλινικές Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., "μέχρι να πληρωθούν οι θέσεις από τα Ιατρικά Τμήματα των Πανεπιστημίων". Η δυνατότητα αυτή παρασχέθηκε στον Υπουργό Υγείας, πραγματοποιείται δε με Απόφασή του, με την οποία αποσπώνται Ιατροί και λοιποί Επιστήμονες της Ιατρικής Υπηρεσίας Ε.Σ.Υ. σε Πανεπιστημιακή Κλινική Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. **Χωρίς τέτοια Απόφαση και δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δεν είναι δυνατόν να νομιμοποιηθεί η εργασία Ιατρών και λοιπών Επιστημόνων της Ιατρικής Υπηρεσίας Ε.Σ.Υ. σε Πανεπιστημιακές Κλινικές, Εργαστήρια, Ειδικές Μονάδες Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ.**

Η δυνατότητα της έκδοσης Απόφασης απόσπασης ορίστηκε ότι έχει διάρκεια δύο (2) έτη από τη δημοσίευση του Ν.1579/1985. Έπαυσε, δηλαδή, να ισχύει από την 22-07-1987. Με τη διάταξη, όμως, του

άρθρου 44 παρ.4 του Ν.1759/1988 "Ασφαλιστική κάλυψη ανασφάλιστων ομάδων, βελτίωση της κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ Α' 50), η οποία εν συνεχεία καταργήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 132 του Ν.2071/1992 "Εκσυγχρονισμός και Οργάνωση Συστήματος Υγείας" (ΦΕΚ Α' 123), **παρατάθηκε** η ισχύς της ως άνω διάταξης (άρθρο 19 παρ.2 του Ν.1579/1985) μέχρι την 31-12-1989.

Όμως, **διάταξη που έπαυσε να ισχύει λόγω παρέλευσης της διάρκειάς της, δεν είναι δυνατόν να παραταθεί η ισχύς της.** Επομένως, η παρ.4 του άρθρου 44 του Ν.1759/1988, που ψηφίστηκε μετά τη λήξη ισχύος της παρ.2 του άρθρου 19 του Ν.1579/1985, **δεν αποτελεί εφαρμοστέο κανόνα δικαίου. Δεν συνιστά, για τον ίδιο ακριβώς λόγο, εφαρμοστέο κανόνα δικαίου ούτε το άρθρο 117 του Ν.2071/1992** («*Η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν.1579/1985, όπως τροποποιήθηκε με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 44 του ν.1759/1988, ισχύει και έχει εφαρμογή μέχρι να πληρωθούν οι θέσεις Δ.Ε.Π. από πανεπιστημιακούς ιατρούς*»), το οποίο προβλέπει, **ως εξαίρεση βέβαια**, τη δυνατότητα απόσπασης Ιατρών και λοιπών Επιστημόνων της Ιατρικής Υπηρεσίας Ε.Σ.Υ. σε Πανεπιστημιακή Κλινική, Τμήμα, Εργαστήριο κλπ., απαιτούμενης της έκδοσης Απόφασης του Υπουργού Υγείας.

Ουδεμία Απόφαση απόσπασης του Υπουργού Υγείας έχει εκδοθεί μέχρι σήμερα, όπως προβλέπεται, **ως εξαίρεση βέβαια**, Ιατρών και λοιπών Επιστημόνων της Ιατρικής Υπηρεσίας Ε.Σ.Υ. σε Πανεπιστημιακή Κλινική, Τμήμα, Εργαστήριο ή Ειδική Μονάδα.

Είναι αυτονόητο, ότι για να αποσπασθεί Ιατρός κλάδου Ε.Σ.Υ. σε Πανεπιστημιακή Κλινική, Τμήμα, Εργαστήριο ή Ειδική Μονάδα απαιτείται η έκδοση Υπουργικής Απόφασης, αυτό δε προσωρινά μέχρι να πληρωθούν οι θέσεις από τα Ιατρικά Τμήματα του Πανεπιστημίου (πρβλ. ΣτΕ 944/2004).

Συνεπώς, ανακύπτουν εν προκειμένω εύλογα ζητήματα νομιμότητας της απόσπασης και εν τέλει ένταξης των Ιατρών κλάδου Ε.Σ.Υ. στις Πανεπιστημιακές Κλινικές του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας όπως και ευρύτερα ζητήματα νομιμότητας της επιχειρηθείσας μεταφοράς Τμημάτων Ε.Σ.Υ. από το διασυνδεδεμένο Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας στο Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας και της εν συνεχεία επιχειρηθείσας ένταξης και εν τέλει απορρόφησης-συγχώνευσης των εν λόγω Τμημάτων Ε.Σ.Υ. στις αντίστοιχες Πανεπιστημιακές Κλινικές, μολονότι τα εν λόγω Τμήματα Ε.Σ.Υ. προ της ένταξης-συγχώνευσης λειτουργούσαν αυτόνομα και παράλληλα με τις Πανεπιστημιακές Κλινικές.

9. Σύμφωνα με την υπ' Αριθμ. Α1α/9204/22-09-1999 Απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας "*Μεταφορά τμημάτων, θέσεων γιατρών Ε.Σ.Υ. και λοιπού προσωπικού στο Π.Π.Γ.Ν. Λάρισας*" (ΦΕΚ Β' 1775),

«Α. Τα παρακάτω Τμήματα που λειτουργούν στο Περ. Γεν. Νοσ. Λάρισας, οι οργανικές θέσεις κλάδου γιατρών Ε.Σ.Υ., οι θέσεις των ειδικευομένων γιατρών, καθώς και το προσωπικό που υπηρετεί σ' αυτές, μεταφέρονται και λειτουργούν στο Περ. Παν. Γεν. Νοσ.

Λάρισας, εντάσσονται στους αντίστοιχους τομείς, αποτελούν δε στο εξής οργανικές μονάδες του ανωτέρω Νοσοκομείου:

- *B' Παθολογικό Τμήμα*
- *Γναθοχειρουργικό Τμήμα*
- *Νευροχειρουργικό Τμήμα*
- *Γαστρεντερολογικό Τμήμα*
- *Νεογνολογικό Τμήμα και Μονάδα Προώρων».*

Επισημαίνεται, ότι τα εν λόγω Τμήματα λειτουργούσαν αυτοτελώς ως Τμήματα Ε.Σ.Υ. και παράλληλα με τις αντίστοιχες Πανεπιστημιακές Κλινικές.

Με την έκδοση του νέου Οργανισμού του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας τον μήνα Απρίλιο του έτους 2012, έπαυσαν να υφίστανται ως αυτόνομα Τμήματα τα ως άνω Τμήματα Ε.Σ.Υ., ενώ το μήνα Δεκέμβριο του έτους 2012, με την με αριθ. Πρακτικού Συνεδρίασης 17/13-12-2012 Απόφαση του Ενιαίου Διοικητικού Συμβουλίου των δύο διασυνδεδεμένων Νοσοκομείων και όπως, εξάλλου, προκύπτει από το υπ' αριθ.πρωτ. 57444/20-12-2012 έγγραφο, αποφασίστηκε η μεταφορά των δραστηριοτήτων του Γαστρεντερολογικού Τμήματος του Ε.Σ.Υ., του Νεογνολογικού Τμήματος του Ε.Σ.Υ., του Νευροχειρουργικού Τμήματος του Ε.Σ.Υ. και του Γναθοχειρουργικού Τμήματος του Ε.Σ.Υ. αλλά και η ένταξη του προσωπικού των εν λόγω Τμημάτων (ιατρικού και μη) στις αντίστοιχες Πανεπιστημιακές Κλινικές ως ενιαία Ιατρικά και Νοσηλευτικά Τμήματα.

Εν προκειμένω, **ελέγχεται η νομιμότητα** της μεταφοράς των δραστηριοτήτων των εν λόγω Τμημάτων του Ε.Σ.Υ. και της εν

συνεχεία ένταξης (απορρόφησης-συγχώνευσης) στις αντίστοιχες Πανεπιστημιακές Κλινικές, ως ενιαία Ιατρικά και Νοσηλευτικά Τμήματα.

Όμως, τα εν λόγω ενοποιηθέντα και συγχωνευθέντα Τμήματα του Ε.Σ.Υ. με τις αντίστοιχες Πανεπιστημιακές Κλινικές, ανήκουν σε διαφορετικά Υπουργεία, διέπονται από εντελώς διαφορετικό νομικό πλαίσιο και επιτελούν διαφορετικές λειτουργίες και αποστολή, ώστε να καθίσταται πρακτικά και λογικά, προεχόντως δε νομικά – ελλείπει μάλιστα σχετικής προς τούτο εξουσιοδοτικής διάταξης – αδύνατη η συγχώνευση και ενοποίησή τους. Με άλλες λέξεις, δεν είναι νόμιμη η αποφασισθείσα και επιχειρηθείσα συγχώνευση και ενοποίηση των ως άνω Τμημάτων Ε.Σ.Υ. με τις αντίστοιχες Πανεπιστημιακές Κλινικές, ως μη ευρίσκουσα έρεισμα σε διάταξη Νόμου και μάλιστα με Απόφαση του Ενιαίου Διοικητικού Συμβουλίου.

Σε άμεση δε συνάρτηση με τα προαναφερόμενα, οι πράξεις ενοποίησης της λειτουργίας των άνω Τμημάτων του Ε.Σ.Υ. με τις αντίστοιχες Πανεπιστημιακές Κλινικές, είναι **παράνομες και διότι αντίκεινται** στις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν.1397/1983 περί εγκατάστασης και λειτουργίας Πανεπιστημιακών Κλινικών στα Νοσοκομεία ΕΣΥ, όπως αυτές πρέπει να ερμηνευθούν ιδίως ενόψει της κατά το άρθρο 16 του Συντάγματος ακαδημαϊκής ελευθερίας, της πλήρους αυτοδιοίκησης των Α.Ε.Ι., της ίδρυσης των Πανεπιστημιακών Κλινικών – μετά από πρόταση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος – με Κοινή Υπουργική Απόφαση, στην οποία δεν συμπράττει ο Υπουργός Υγείας και, συνεπώς, χωρίς στάθμιση των υγειονομικών αναγκών του πληθυσμού, του σκοπού των Πανεπι-

στημιακών Κλινικών, που συνίσταται προεχόντως στη μετάδοση γνώσεων και όχι στη παροχή υπηρεσιών υγείας, της στελέχωσής τους αποκλειστικά από πανεπιστημιακό προσωπικό και της ανάθεσης της διεύθυνσής τους σε Καθηγητή πρώτης βαθμίδας, που εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος, όπου ανήκει η Κλινική, της χρηματοδότησής τους από το Πανεπιστήμιο και από ίδιες δραστηριότητες, του ειδικού καθεστώτος της υπαγωγής των Πανεπιστημιακών Κλινικών στην εποπτεία του Υπουργού Παιδείας.

Όπως, άλλωστε, έχει κριθεί με την πολύ πρόσφατη υπ' **Αριθμ. 2877/2014 Απόφαση** του Συμβουλίου της Επικρατείας (σκ. 6):

«Με τις ανωτέρω διατάξεις [του άρθρου 13 του Ν.1397/1983] παρέχεται η δυνατότητα εγκατάστασης και λειτουργίας στα νοσοκομεία του ΕΣΥ πανεπιστημιακών κλινικών, που στελεχώνονται από το ιατρικό και λοιπό επιστημονικό προσωπικό του οικείου πανεπιστημιακού ιδρύματος και αποτελούν τμήματα του αντίστοιχου τομέα του νοσοκομείου, δεν παρέχεται όμως η δυνατότητα ρύθμισης, όπως η επίμαχη, δηλαδή ενοποίησης της λειτουργίας πανεπιστημιακής κλινικής και αντίστοιχου τμήματος του νοσοκομείου και πρόβλεψης ότι οι δραστηριότητες του ενιαίου τμήματος ασκούνται στα πλαίσια της λειτουργίας της πανεπιστημιακής κλινικής».

10. Όμως, τα εν λόγω τιθέμενα ζητήματα νομιμότητας επεκτείνονται, με μεγαλύτερη ένταση, σχετικά με **το ζήτημα της δικαιοδοσίας** των Επιστημονικών και Διοικητικών Υπευθύνων μελών Δ.Ε.Π. των Πανεπιστημιακών Κλινικών, Τμημάτων, Εργαστηρίων και Ειδικών

Μονάδων σε Ιατρούς και λοιπούς Επιστήμονες της Ιατρικής Υπηρεσίας Ε.Σ.Υ.

Πράγματι, οι Ιατροί μέλη Δ.Ε.Π. (Πανεπιστημιακοί Ιατροί) και οι Ιατροί κλάδου Ε.Σ.Υ. αποτελούν δύο διακριτές κατηγορίες Δημόσιων Λειτουργών, ήτοι δύο διακριτές νομικές οντότητες.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 3 του Ν.1268/1982 *"Για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων"* (ΦΕΚ Α' 87),

«3. Ο Διευθυντής εκλέγεται για χρονική περίοδο τριών χρόνων που μπορεί να ανανεώνεται από τη Γ.Σ. του Τομέα ή τη Γ.Σ. του Τμήματος ή τη Γ.Σ. της Σχολής ανάλογα με την ακαδημαϊκή μονάδα στην οποία ανήκει το Εργαστήριο ή η Κλινική».

Διευθυντής της Πανεπιστημιακής Κλινικής ορίζεται μέλος ΔΕΠ της βαθμίδας του Καθηγητή, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 22 του Ν.2083/1992 *"Εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης"* (ΦΕΚ Α' 159), όπως η παράγραφος αυτή ισχύει μετά την προσθήκη του τελευταίου εδαφίου με το άρθρο 12 παρ. 5 του Ν.3685/2008 (ΦΕΚ Α' 148), στο οποίο προβλέπονται τα εξής:

«22. Από το ακαδημαϊκό έτος 1993-94 κάθε κλινική ή εργαστήριο διευθύνεται από ένα διευθυντή που είναι μέλος Δ.Ε.Π. της βαθμίδας του καθηγητή του αντίστοιχου γνωστικού αντικειμένου και ανήκει στον οικείο τομέα ή στο τμήμα. Αν υπάρχουν περισσότεροι από έναν καθηγητές η Γ.Σ. του Τμήματος αποφασίζει για τη διαδικασία με την οποία ανατίθεται η διεύθυνση της κλινικής ή του εργαστηρίου σε έναν από αυτούς. Σε περίπτωση που στον τομέα ή στο τμήμα δεν υπάρχει καθηγητής η διεύθυνση ανατίθεται σε αναπληρωτή καθηγητή, που

υπηρετεί στον τομέα ή στο τμήμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του ν.1268/1982, όπως ήδη ισχύει και για το χρονικό διάστημα που δεν υπάρχει ούτε αναπληρωτής καθηγητής η διεύθυνση ανατίθεται σε επίκουρο καθηγητή της κλινικής ή του εργαστηρίου κατά την ίδια ως άνω διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή, η θητεία του διευθυντή αυτού λήγει με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος, με την οποία η διεύθυνση της κλινικής ή του εργαστηρίου ανατίθεται σε μέλος Δ.Ε.Π. που έχει διοριστεί στο μεταξύ στη βαθμίδα του καθηγητή του αντίστοιχου γνωστικού αντικείμενου και ανήκει στον οικείο τομέα ή στο οικείο τμήμα».

Σημειώνεται, ότι οι ως άνω διατάξεις καταργήθηκαν μεν, σύμφωνα με το άρθρο 81 παρ. 9 του Ν.4009/2011, με την επιφύλαξη, όμως, των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως 80 του ίδιου Νόμου.

Εξάλλου, με τις διατάξεις του **άρθρου 23** του **Ν.4213/2013** (ΦΕΚ Α' 261) ορίζεται συναφώς ότι,

«Για την εκλογή ενός μέλους Δ.Ε.Π. ως Διευθυντή Πανεπιστημιακής Κλινικής ή Εργαστηρίου, η οποία είναι εγκατεστημένη σε Νοσοκομείο του Ε.Σ.Υ., παραμένουν σε ισχύ και εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 22 του άρθρου 28 του ν.2083/1992 και του π.δ. 46/1989, όπως αυτές ισχύουν σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν.4076/2012».

Σημειωτέον, ότι τα μέλη Δ.Ε.Π. του ιατρικού προσωπικού, που στελεχώνουν τις εγκατεστημένες στα Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. Πανεπιστημιακές Κλινικές, εκλέγονται από τα όργανα του Πανεπιστημίου (βλ. άρθρο 77 του Ν.4009/2011).

Περαιτέρω, στο **άρθρο 53 παρ. 3** του **N.2071/1992** (ΦΕΚ Α' 123) ορίζεται ότι,

«1. ... 2. ... 3. Η εποπτεία του επιστημονικού ή εκπαιδευτικού έργου των πανεπιστημιακών κλινικών γίνεται από τα οικεία πανεπιστημιακά όργανα».

Έτι περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1, 6, 8 και 9 του N.2889/2001 (ΦΕΚ Α' 37), όπως ισχύει, προβλέπονται τα εξής:

«1. Στην Ιατρική Υπηρεσία των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. προϊστάται ιατρός με θέση Συντονιστή Διευθυντή ή ο μοναδικός Διευθυντής, προϊστάμενος τμήματος, εργαστηρίου ή μονάδας. Στα Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ο Διευθυντής της Ιατρικής Υπηρεσίας είναι ιατρός μέλος Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας, που προϊστάται κλινικής ή εργαστηρίου ή μονάδας του οικείου Νοσοκομείου. Στους τομείς της Ιατρικής Υπηρεσίας Νοσοκομείου του Ε.Σ.Υ. προϊστάται ιατρός Συντονιστής Διευθυντής ή ο μοναδικός Διευθυντής, προϊστάμενος τμήματος εργαστηρίου ή μονάδας του τομέα αυτού. Στους τομείς της Ιατρικής Υπηρεσίας των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. προϊστάται ιατρός μέλος Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας, προϊστάμενος τμήματος εργαστηρίου ή μονάδας του τομέα αυτού. ... 2. 3. 4. 5.

6. Ως Διευθυντής τομέα ορίζεται ιατρός με θέση Συντονιστή Διευθυντή ή ο μοναδικός Διευθυντής που προϊστάται τμήματος, εργαστηρίου ή μονάδας. 7.

8. Σε κάθε τμήμα προϊστάται ιατρός αντίστοιχης ειδικότητας, που κατέχει θέση Συντονιστή Διευθυντή ή ο μοναδικός Διευθυντής, ή άλλος επιστήμονας της Ιατρικής Υπηρεσίας με βαθμό Διευθυντή. Αν

υπηρετούν δύο ή περισσότεροι σε ένα ιατρικό τμήμα ή μονάδα, ως υπεύθυνος για το συνολικό συντονισμό του τμήματος ή της μονάδας ορίζεται, με απόφαση του Διοικητή, ο Συντονιστής Διευθυντής που επιλέγεται μετά από εισήγηση ειδικής Επιτροπής, με βάση τα κριτήρια του άρθρου 37 του ν.2519/1997, που αποτελείται από τον Πρόεδρο του Επιστημονικού Συμβουλίου (ως Πρόεδρο), τον Διευθυντή Ιατρικής Υπηρεσίας (ως Αντιπρόεδρο) και τους Συντονιστές Διευθυντές που κατέχουν θέση Διευθυντή Τομέα.

9. Ο Διευθυντής του τμήματος είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία του τμήματος. Ειδικότερα: **α)** Συντονίζει τη λειτουργία όλου του προσωπικού, ιατρικού, νοσηλευτικού, παραϊατρικού και διοικητικού, που εργάζεται στο τμήμα του. **β)** Προτείνει και παρακολουθεί την εκτέλεση του προϋπολογισμού του τμήματός του στα πλαίσια του προϋπολογισμού του τομέα. **γ)** Συντάσσει απολογισμό και ετήσια έκθεση πεπραγμένων του τμήματός του. **δ)** Ελέγχει την τήρηση του ωραρίου του ιατρικού και του λοιπού προσωπικού του τμήματος, που ανήκει στην Ιατρική Υπηρεσία. **ε)** Αξιολογεί, ως Α' βαθμολογητής, το ιατρικό προσωπικό του τμήματος και το λοιπό προσωπικό του τμήματος, που ανήκει στην Ιατρική Υπηρεσία. **στ)** Εποπτεύει και ελέγχει την εφαρμογή των εκπαιδευτικών, μετεκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων του τμήματος».

Εξάλλου με το Π.Δ. 69/1999 «Ίδρυση κλινικών και εργαστηρίου στο τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και καθορισμός του εσωτερικού τους κανονισμού» (ΦΕΚ Α' 87/28-04-1999) και συγκεκριμένα στο άρθρο 4 αυτού ορίζεται ότι,

«1. Κάθε κλινική και εργαστήριο διευθύνεται από διευθυντή που είναι μέλος του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος Ιατρικής και ορίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 28 του Ν.2083/1992, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 12 του Ν.2183/1994 (Α' 18). 2. Ο διευθυντής έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο άρθρο 7 του Ν.1268/82 μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η κατάρτιση και η υποβολή στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος Ιατρικής, του ετήσιου προγράμματος λειτουργίας για τις διδακτικές και ερευνητικές δραστηριότητες της κλινικής ή του εργαστηρίου και η μέριμνα για την εφαρμογή του, η μέριμνα για την υλοποίηση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιστημονικής Επιτροπής του νοσοκομείου στο οποίο λειτουργεί η κλινική για την παροχή νοσηλευτικού έργου, η μέριμνα για τη στελέχωση και την οικονομική διαχείριση των εσόδων της κλινικών ή του εργαστηρίου, η μέριμνα για την υποβολή του ετήσιου απολογισμού των δραστηριοτήτων, ο ορισμός των υπευθύνων για τα αναλώσιμα υλικά και του κινητού εξοπλισμού και η υπογραφή κάθε εξερχόμενου εγγράφου».

Περαιτέρω, στο άρθρο 5 παρ.1 του αυτού ως άνω Προεδρικού Διατάγματος, ορίζονται τα εξής:

«1. Οι κλινικές και το εργαστήριο εγκαθίστανται με τη διαδικασία του άρθρου 13 του Ν.1397/1983, στο κατά τις διατάξεις του Π.Δ. 411/1995 (Α' 237) Γενικό Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας».

Έτι περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 7 του αυτού Προεδρικού Διατάγματος, οι πόροι (έσοδα) των Πανεπιστημιακών Κλινικών,

όπως καθορίζονται στο Προεδρικό Διάταγμα ιδρύσεώς τους και του εσωτερικού τους κανονισμού, προέρχονται από: **α.** Την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων που πραγματοποιούνται για ίδιο λογαριασμό ή λογαριασμό τρίτων, **β.** Τη διάθεση ερευνητικών ή εν γένει επιστημονικών προϊόντων, **γ.** Τις πιστώσεις που διατίθενται από το Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τη διαδικασία του άρθρου 4 παρ. 1ε του Ν.2083/1992, **δ.** Τις ειδικές εισφορές και χρηματοδοτήσεις από διεθνείς οργανισμούς, δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις και νομικά ή φυσικά πρόσωπα και **ε.** Τις κληρονομίες, τις δωρεές και τις κληροδοσίες που καταλείπονται στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας για τους σκοπούς της οικείας Κλινικής ή του Εργαστηρίου.

Από την άλλη πλευρά, το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των Τμημάτων Ε.Σ.Υ., είναι πλήρως διαφοροποιημένο, σε σχέση με τους Ιατρούς μέλη Δ.Ε.Π. (Πανεπιστημιακούς Ιατρούς).

Ο Ν.3329/2005 «*Εθνικό Σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις*» (ΦΕΚ Α' 81/4-4-2005) ορίζει στο μεν **άρθρο 7 παρ. 1, εδ. β'**, όπως το εδάφιο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 26 του Ν.3868/2010 (ΦΕΚ Α' 129/3-8-2010), ότι

«Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών και του κατά περίπτωση συναρμοδίου Υπουργού, μπορεί να ιδρύονται Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. Με όμοια προεδρικά διατάγματα μπορεί να

συγχωνεύονται, να μετατρέπονται ή να καταργούνται ολικά ή μερικά τα Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ.»,

στο δε **άρθρο 3 παρ. 5**, όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση της παραγράφου αυτής με την παρ. 9 του άρθρου τρίτου του Ν.3527/2007 (ΦΕΚ Α' 25/9-2-2007), ότι η ίδρυση, μείωση, συγχώνευση (κτλ.) Τμημάτων Ε.Σ.Υ. των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. γίνεται με Απόφαση του Υπουργού Υγείας και, ειδικότερα, ότι:

*«5. Ο Διοικητής της Υγειονομικής Περιφέρειας έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: ... (4) Εισηγείται στον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ο οποίος και **αποφασίζει** την ίδρυση, μείωση, συγχώνευση ή μεταφορά μονάδων ή τμημάτων των Φ.Π.Υ.Υ.Κ.Α. της οικείας Περιφέρειας».*

Σύμφωνα δε με το άρθρο 2 του Ν.3329/2005,

«... Ως φορείς Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζονται οι ακόλουθοι: (1) Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας και Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας, (2) Κέντρα Ψυχικής Υγείας και Απεξάρτησης, (3) Λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα, που ασκούν δραστηριότητες στους τομείς υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης και εποπτεύονται από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης».

Περαιτέρω, **επιστημονικά και διοικητικά υπεύθυνος των Τμημάτων Ε.Σ.Υ. είναι ο Συντονιστής Διευθυντής (άρθρο 4 του Ν.3754/2009, όπως ισχύει μετά το Ν.3918/2011).**

Έτι περαιτέρω, έσοδα του Νοσοκομείου, όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 19 του Οργανισμού του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας (Υ4α/οικ.38856/10-4-2012, ΦΕΚ Β' 1229), αποτελούν: «**1.** οι επιχορηγήσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό και το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. **2.** Οι εισπράξεις από νοσήλια, εξέταστρα και λοιπές αμοιβές για παροχή υπηρεσιών. **3.** Οι πρόσοδοι από την ίδια αυτού περιουσία. **4.** Τα έσοδα από δωρεές, κληροδοτήματα, εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων. **5.** Κάθε άλλο έσοδο που προκύπτει από τις αρμοδιότητές τους».

Από τα ανωτέρω παρέπεται, ότι οι Επιστημονικά και Διοικητικά Υπεύθυνοι μέλη Δ.Ε.Π. των Πανεπιστημιακών Κλινικών, Τμημάτων, Εργαστηρίων ή Ειδικών Μονάδων του Νοσοκομείου, **δεν έχουν δικαιοδοσία** σε Ιατρούς και λοιπούς Επιστήμονες της Ιατρικής Υπηρεσίας Ε.Σ.Υ. και συνεπώς δεν νομιμοποιούνται για τη διενέργεια της σχετικής Αξιολόγησής τους, με τη σύνταξη και υπογραφή των οικείων Εκθέσεων Αξιολόγησης.

Το νομικό καθεστώς που διέπει τους Ιατρούς κλάδου Ε.Σ.Υ., ήτοι δημόσιους λειτουργούς, διαφοροποιείται εκείνου που ισχύει για τους Ιατρούς μέλη Δ.Ε.Π. (Πανεπιστημιακούς Ιατρούς), ομοίως δημόσιους λειτουργούς. Επομένως, ο Ιατρός κλάδου Ε.Σ.Υ. πρέπει να αξιολογείται **μόνο** από Ιατρό κλάδου Ε.Σ.Υ. Συνεπώς, ο Διευθυντής ή ο Συντονιστής Διευθυντής Πανεπιστημιακής Κλινικής, Τμήματος, Εργαστηρίου ή Ειδικής Μονάδας, **ουδεμία δικαιοδοσία** έχει στους Ιατρούς και λοιπούς Επιστήμονες της Ιατρικής Υπηρεσίας Ε.Σ.Υ.

ακόμα και όταν **παρأنόμω**σ απασχολούνται στη Πανεπιστημιακή Κλινική, Τμήμα, Εργαστήριο ή Ειδική Μονάδα.

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2015

Ο Γνωμοδοτών

Δρ Μιχαήλ Δ. Μιχαήλ
Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω